

Center za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti UL PEF
 vabi na strokovno srečanje z mednarodno udeležbo, ki bo 24. avgusta 2026:
Pristopi za razvijanje ustvarjalnih potencialov nadarjenih v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu
 (vabilo s programom)

Spoštovane/Spoštovani,

v ponedeljek, 24. avgusta, na Pedagoški fakulteti UL organiziramo strokovno srečanje s področja vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi. Na srečanju bomo: 1) predstavili najnovejša empirična spoznanja o izobraževanju nadarjenih v Sloveniji in spodbujanju njihove ustvarjalnosti; 2) izmenjali izbrane uspešne domače in mednarodne prakse s tega področja; 3) slišali primer dobre mednarodne prakse za delo z nadarjenimi – gostja srečanja bo dr. Eleonoor van Gerven. Po ugotovitvah srečanja bomo pripravili strokovne in sistemske predloge za delo z nadarjenimi v prihodnje ter odgovorili na nekatera pereča vprašanja o delu z nadarjenimi pred začetkom šolskega leta.

8.15–9.00	Prihod udeležencev
9.00–9.30 Predavalnica št. 212	Uvodne iztočnice: Nagovor dekanje Pedagoške fakultete UL prof. dr. Karmen Pižorn Strokovni uvod prof. dr. Mojca Juriševič, predstojnica CRSN PEF UL Slovenski pionirji raziskovanja ustvarjalnosti na področju učenja in poučevanja prof. dr. Karin Bakračević in prof. dr. Mojca Juriševič
9.30–11.15 Predavalnica št. 212	Predstavitev izsledkov projekta <i>Pristopi za razvijanje ustvarjalnih potencialov nadarjenih v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu</i> Ustvarjalno mišljenje v raziskavi PISA 2022: nacionalna in mednarodna primerjalna analiza dr. Klaudija Šterman Ivančič, izr. prof. dr. Ana Kozina, Tina Pivec (Pedagoški inštitut) Ustvarjalno mišljenje in nadarjeni: analiza učnih načrtov, intervjuji z učitelji, ustvarjalna razredna klima, ustvarjalne naloge in ustvarjalni pristopi za nadarjene prof. dr. Mojca Čepič, doc. dr. Boštjan Kuzman, prof. dr. Mojca Juriševič, prof. dr. Tomaž Petek, asist. Neža Podlogar (Pedagoška fakulteta UL) Razvijanje ustvarjalnih potencialov pri (nadarjenih) študentih prof. dr. Karin Bakračević in izr. prof. Joca Zurc (Filozofska fakulteta UM) Primer dobre prakse: Spodbujanje ustvarjalnosti s pomočjo umetne inteligence pri dodiplomskem pouku endokrinologije doc. dr. Mitja Krajnc, spec. interne medicine (Medicinska fakulteta UM)

11.30–12.45 Predavalnica št. 212	Okrogla miza o izzivih spodbujanja ustvarjalnosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu Sodelujoče: Špela Gec Rožman, prof. fiz., prof. dr. Mojca Juriševič, Deja Kačič, prof. mat., mag. Mojca Mihelič, Darja Rakovič, mag. manag., univ. dipl. pedagog., vzg. predšolskih otrok Vodja okrogle mize: prof. dr. Tomaž Petek
12.45–13.15 Avla PEF UL	Osvežilni odmor s kavo in prigrizki*
13.15–13.45 Avla PEF UL	Predstavitve dobrih praks doma (posterji)
13.45–14.30 Predavalnica št. 212	Predstavitve dobre prakse v mednarodnem prostoru – Nizozemska dr. Eleonoor van Gerven
14.45–16.00 Predavalnice št.: P006 P212 P324 P105 P112 P132	Delavnice – kako spodbujati ustvarjalno mišljenje pri učenju in poučevanju? SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI PRI EKSPERIMENTIRANJU: IGRAJMO SE S SENCAMI prof. dr. Mojca Čepič CREATIVE THINKING CAN BE LEARNED: THREE THINKING TOOLS FOR THE REGULAR CLASSROOM dr. Eleonoor van Gerven MERJENJE USTVARJALNEGA MIŠLJENJA S TESTOM EPoC prof. dr. Mojca Juriševič MATEMATIČNA USTVARJALNOST: OD ZLAGANJA KROGLIC DO FORMUL IN ALGORITMOV doc. dr. Boštjan Kuzman KAKO SPODBUJATI USTVARJALNO MIŠLJENJE NA PODROČJU UČENJA IN POUČEVANJA JEZIKA prof. dr. Tomaž Petek KAJ VSE VERJAMEMO O USTVARJALNOSTI? OD MITOV DO PODPORE USTVARJALNIM POTENCIALOM asist. Neža Podlogar
16.00–16.30 Predavalnica št. 212	Zaključki konference: sklepi in predlogi

* Možnost kosila z doplačilom v menzi PEF

Na dogodek so povabljeni strokovni in vodstveni delavci vrtcev, osnovnih in srednjih šol, visokošolski učitelji in sodelavci, predstavniki Točk za nadarjene v mreži CRSN/ETSN ter odločevalci.

Več o konferenci: <https://www.pef.uni-lj.si/raziskovanje-in-umetnost/crsn/>

V delavnice se bodo udeleženci razporedili ob prihodu na fakulteto, kjer bodo tudi prejeli bedž – nalepko s svojim imenom.

Veselimo se srečanja z vami.

Lepo pozdravljeni

prof. dr. Mojca Juriševič, predstojnica CRSN UL PEF

Ljubljana, 19. 8. 2026

PREDSTAVITVE – NAPOVEDNIK

Ustvarjalno mišljenje v raziskavi PISA 2022: nacionalna in mednarodna primerjalna analiza

dr. Klaudija Šterman Ivančič, izr. prof. dr. Ana Kozina, Tina Pivec
Pedagoški inštitut

Mednarodna raziskava PISA 2022 je poleg bralne, matematične in naravoslovne pismenosti prvič preverjala tudi ustvarjalno mišljenje 15-letnikov/-c. V prispevku predstavljamo analize podatkov raziskave na reprezentativnem vzorcu ($N = 6.721$), in sicer: 1) vrednosti mednarodno primerljivih indeksov ustvarjalnega mišljenja na nacionalni ravni ter v primerjavi s povprečjem držav OECD in izbranimi državami (Finska, Francija, Nizozemska, Singapur in Švica); 2) napovednike dosežka iz ustvarjalnega mišljenja na lestvici PISA 2022 za Slovenijo. V primerjavi s povprečjem držav OECD so slovenski učenci/-ke poročali o nižjih ali podobnih vrednostih na večini mednarodno primerljivih indeksov, med izbranimi državami pa o najnižji stopnji odprtosti za pridobivanje novega znanja. Kot značilni pozitivni napovedniki dosežka iz ustvarjalnega mišljenja so se potrdili podporno družinsko in vrstniško okolje ter odprtost za pridobivanje novega znanja, izrazne umetnosti in refleksijo, kot negativni pa udeležba v ustvarjalnih aktivnostih zunaj šole in spodbudno šolsko okolje. Ugotovitve prispevajo k razumevanju dejavnikov ustvarjalnega mišljenja in odpirajo pomembna vprašanja za njegov nadaljnji razvoj v slovenskem izobraževalnem prostoru.

Ustvarjalnost v naravoslovju in fiziki pred univerzitetnim študijem

prof. dr. Mojca Čepič
Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

V prispevku podajam kratek pregled dela z nadarjenimi in spodbujanja ustvarjalnosti v okviru naravoslovnih vsebin v učnih načrtih vrtcev in na razredni stopnji osnovne šole ter pozneje pri fizikalnih vsebinah v okviru naravoslovja in pri predmetu fizika na predmetni stopnji in v gimnaziji. Glede na to, da so napotki v učnih načrtih skrajno skopi ali pa jih sploh ni, je bilo opravljenih še nekaj osebnih razgovorov z učitelji fizike in drugih naravoslovnih predmetov na predmetni stopnji in gimnaziji, kako se oni lotevajo prepoznavanja sposobnejših učencev in kako spodbujajo njihov razvoj v okviru fizikalnih vsebin.

Ustvarjalnost: cilj ali metoda poučevanja matematike za nadarjene učence?

doc. dr. Boštjan Kuzman
Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Tradicionalni pouk matematike temelji na poučevanju pravil in postopkov, kar ni nasprotje ustvarjalnosti, ampak njen nujen temelj. Brez dobrega znanja matematičnega jezika učenec težko

izraža in oblikuje nove zamisli ali izbira med različnimi načini reševanja. Kljub temu lahko posebej pri hitrejših in matematično sposobnejših (nadarjenih) učencih spodbujamo tudi ustvarjalnost: z nalogami, ki dopuščajo več poti do rešitve, s primerjanjem različnih postopkov, z iskanjem lastnih primerov in s postavljanjem lastnih zanimivih vprašanj, na katera nimamo vnaprej znanega odgovora. Predstavil bom izsledke raziskave med SŠ-učitelji matematike o pomenu in vlogi ustvarjalnosti v učnih načrtih za matematiko in pri njihovem lastnem pouku.

Nadarjenost v slovenskih kurikularnih dokumentih: od eksplicitnega poimenovanja k implicitni podpori

prof. dr. Tomaž Petek, Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Prispevek analizira zastopanost nadarjenosti na treh ravneh vzgojno-izobraževalnega sistema: v kurikulumih za vrtce iz let 1999 in 2025, učnih načrtih za slovenščino v osnovni šoli iz let 2018 in 2025 ter učnem načrtu za gimnazijo (2025). Kvalitativna diskurzna analiza dokumentov zajema eksplicitne omembe in njeno posredno prisotnost v konceptih individualizacije, diferenciacije, ustvarjalnosti in kognitivne zahtevnosti. Ugotovitve kažejo premik od omejenega eksplicitnega poimenovanja k implicitni didaktični podpori, pri čemer nadarjenost ostaja konceptualno razpršena in v analiziranih dokumentih sistemsko neopredeljena. Prispevek opozarja na napetost med inkluzijo in odličnostjo ter predlaga jasnejšo umestitev nadarjenosti, sistemske smernice, vertikalno kontinuiteto, višje standarde znanja in strokovno podporo učiteljem.

Ustvarjalna klima kot podpora razvoju ustvarjalnih potencialov

asist. Neža Podlogar

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Ustvarjalni potenciali se lažje razvijajo v okolju, ki spodbuja izražanje in razvijanje idej, odprtost, sodelovanje, preizkušanje novih poti in konstruktivno spoprijemanje z napakami. V prispevku bom predstavila, kaj razumemo kot ustvarjalno klimo in katere značilnosti vzgojno-izobraževalnega okolja jo podpirajo. Posebej se bom osredotočila na njen pomen za nadarjene učence in predstavila izbrane izsledke projekta o zaznavanju ustvarjalne klime, med drugim razlike med zaznavami nadarjenih učencev, sošolcev in njihovih učiteljev. Na tej podlagi bom omenila ključne poudarke za oblikovanje okolja, ki podpira razvoj ustvarjalnih potencialov učencev.

Ustvarjalna nadarjenost: kaj je in kako jo spodbujati v vzgojno-izobraževalnem sistemu

prof. dr. Mojca Juriševič

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Ustvarjalna nadarjenost se kaže v izrazitem potencialu posameznika za razvijanje izvirnih, smiselnih in kakovostnih idej ali rešitev na različnih področjih delovanja. Prispevek bo osvetlil

značilnosti ustvarjalno nadarjenih otrok in mladostnikov, izzive njihovega prepoznavanja ter vlogo vzgojno-izobraževalnega konteksta pri njihovem izobraževanju in podpori za uresničevanje ustvarjalnih potencialov v talente ter v prihodnje transformativne prispevke. Predstavljene bodo ugotovitve kvantitativne nacionalne študije in multiple študije primera o spodbujanju ustvarjalnosti pri nadarjenih ter pristopi, s katerimi lahko učitelji in mentorji pri (nadarjenih) otrocih, učencih in dijakih razvijajo ustvarjalni potencial.

Razvijanje ustvarjalnih potencialov pri (nadarjenih) študentih

prof. dr. Karin Bakračević in izr. prof. dr. Joca Zorc

Filozofska fakulteta Univerza v Mariboru

V raziskavi smo želeli preučiti načine/pristope razvijanja ustvarjalnosti v visokošolskem izobraževanju, torej pri študentih. Na primeru Univerze v Mariboru nas je zanimalo, kako (nadarjeni) študentje in njihovi profesorji razumejo ustvarjalnost in kakšne izkušnje imajo na področju spodbujanja ustvarjalnosti. Odločili smo se za izvedbo dveh fokusnih skupin, in sicer s študenti, nagrajenimi z Miklošičevimi priznanji za raziskovalna in zaključna dela, in fokusno skupino z njihovimi mentorji. Naj predstavimo nekaj preliminarne izsledkov: 1) Oboji menijo, da se ustvarjalnost študentov izraža skozi drugačnost, da nekaj naredijo zunaj pričakovanega in ustaljenega, npr. z lastnimi idejami sodelujejo pri raziskovalnem delu 2) Izražanje in prepoznavanje ustvarjalnosti pri študentih se sicer razlikuje glede na področje študija 3) Kot največje priložnosti za razvijanje ustvarjalnosti pa vidijo obštudijske dejavnosti, demonstratorstvo, sodelovanje z okoljem in neformalna srečanja, ki pomagajo vzpostaviti stike med profesorji in študenti ter omogočijo nadaljnje (raziskovalno) sodelovanje.

Primer dobre prakse:

Spodbujanje ustvarjalnosti s pomočjo umetne inteligence pri dodiplomskem pouku endokrinologije

doc. dr. Mitja Krajnc, spec. interne medicine

Medicinska fakulteta Univerza v Mariboru

Čeprav je ustvarjalnost tudi v medicini in medicinskem izobraževanju pomemben cilj, je dokaznega ozadja malo, še posebej glede vpliva vse bolj prisotne umetne inteligence na ustvarjalnost študentov medicine. Na MF UM smo z namenom spodbujanja ustvarjalnosti pri pouku endokrinologije s pomočjo UI kot facilitatorja poskusno začeli pripravo in vključevanje virtualnih/simuliranih pacientov in primerov, ki jih pripravijo študentje. Na osnovi dozdajšnjih dobrih odzivov v prihajajočem študijskem letu načrtujemo evalvacijo.

OPISI DELAVNIC - NAPOVEDNIK

Spodbujanje ustvarjalnosti pri eksperimentiranju: igrājmo se s sencami

prof. dr. Mojca Čepič

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Izbrana vsebina, v okviru katere bomo poskusili običajno »šolsko« aktivnost spremeniti v aktivnost, ki spodbuja ustvarjalnost, je primerna za vse udeležence posveta in ne zahteva predhodne fizikalne izobrazbe. S sencami imamo vsi dovolj izkušenj, da se lahko posvetimo standardnim aktivnostim, ki na to temo potekajo v šoli in tudi v vrtcu. Ob praktičnem delu s sencami bomo dejavnosti nadgradili tako, da bodo sodelujočim omogočale uporabo znanja v novih okoliščinah in omogočile samostojno načrtovanje preprostih poskusov. Medtem ko učitelju uporaba znanja v novih okoliščinah omogoča prepoznavanje večjih sposobnosti pri učencih, preizkušanje lastnih idej, porojenih ob eksperimentalnem delu, ob tem spodbuja še vztrajnost, samostojnost in ustvarjalnost.

Merjenje ustvarjalnega mišljenja s testom EPoC

prof. dr. Mojca Juriševič

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Na delavnici se bomo seznanili s testom EPoC (Evaluation of Potential Creativity), ki je namenjen ocenjevanju ustvarjalnega potenciala otrok in mladostnikov. Udeleženci bodo spoznali njegovo teoretično zasnovo, strukturo in naloge, ki merijo divergentno-eksplorativne ter konvergentno-integrativne procese na različnih področjih ustvarjalnosti. Posebna pozornost bo namenjena uporabnosti testa pri prepoznavanju ustvarjalno nadarjenih učencev, razumevanju njihovih specifičnih profilov in spremljanju učinkov pedagoških intervencij.

Matematična ustvarjalnost: od zlaganja kroglic do formul in algoritmov

doc. dr. Boštjan Kuzman

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Na delavnici bomo z igro, raziskovanjem in z vizualizacijo odkrivali zanimive vzorce pri zlaganju kroglic v trikotnike in kvadrate. Svoje ugotovitve bomo postopoma izrazili s slikami, formulami in s preprostimi algoritmi ter jih ponazorili tudi v računalniškem programu GeoGebra. Matematično in računalniško predznanje ni potrebno – delavnica je primerna za vse radovedne udeležence, tudi za nematematike.

Kako spodbujati ustvarjalno mišljenje pri učenju in poučevanju jezika

prof. dr. Tomaž Petek

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Kako običajne jezikovne naloge spremeniti v ustvarjalne izzive, pri katerih ni pomemben le en pravilen odgovor? Na dinamični in praktično zasnovani delavnici bomo na konkretnih primerih preizkusili dejavnosti, ki spodbujajo izvirnost, prožnost mišljenja in razvoj potencialov nadarjenih. V mešanih skupinah bomo isti jezikovni izziv prilagodili različnim stopnjam – od vrtca do srednje šole. Udeleženci bodo delavnico zapustili s konkretnimi idejami, ki jih bodo lahko neposredno prenesli v svojo prakso.

Kaj vse verjamemo o ustvarjalnosti? Od mitov do podpore ustvarjalnim potencialom

asist. Neža Podlogar

Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Na delavnici bomo skozi konkretne primere in aktivno sodelovanje preverili, kaj o ustvarjalnosti zares drži in katera razširjena prepričanja sodijo med mite. Spoznali bomo ugotovitve raziskav o napačnih pojmovanjih ustvarjalnosti in razmislili, kako lahko takšna prepričanja vplivajo na prepoznavanje in spodbujanje ustvarjalnih potencialov otrok in mladostnikov v vzgojno-izobraževalnem okolju.

GOSTUJOČA PREDAVATELJICA **DR ELEONOR VAN GERVEN**

PRIMER DOBRE PRAKSE IZOBRAŽEVANJA NADARJENIH NA NIZOZEMSKEM

***Dr Eleonor van Gerven** studied at the Radboud University Nijmegen and got a double degree in educational sociology and philosophy and history of education. She founded her own private teacher education institute, Slim! Educatief (www.slimeducatief.nl). She is the program manager of the Dutch National Knowledge Centre for Gifted Education.*

Dr. van Gerven specialised in gifted education and the systemic change and solution-focused approach. She developed the post-graduate teacher education Specialist in Gifted Education and the post-master teacher education Specialist in Educating Twice- Exceptional students, both accredited by the Dutch Association for Higher Education. Dr. van Gerven wrote 15 books on (gifted) education and almost 100 articles on this topic. She wrote her

doctoral thesis on the competencies for specialists in gifted education and the impact of Dublin Descriptors on teacher education courses aiming for continuous professional development regarding gifted education. Her current research focuses on developing custom-made interventions for twice-exceptional learners.

In 2014, Dr van Gerven won a Mensa-award for her lifelong contribution to Dutch Education. Since August 2023, she has been appointed as vice-president of the World Council for Gifted and Talented Children. In September 2019, she received an honourable life membership of the Dutch Association for SEN Coordinators and the Dutch Association of Specialists in Gifted Education in recognition of her career-long contributions to the education of gifted children. Her most recent book is about twice-exceptional learners.

V predavanju z naslovom ***Creating the Right Opportunities for Every Learner*** (Ustvarjanje pravih izzivov za vsakega učenca) bo predavateljica poudarila ključne vidike, na osnovi katerih bo zagovarjala temeljno predpostavko o tem, da pedagoški pristop enakih možnosti k vzgojno-izobraževalnim izzivom ne pomeni tudi enakih izzivov za vse učence.

V delavnici z naslovom ***Creative Thinking Can Be Learned: Three Thinking Tools***

For the Regular Classroom bo predavateljica spodbudila razmišljanje o poučevanju, ki krepi ustvarjalno mišljenje in pokazala konkretne pristope, kako ga pri pouku kateregakoli predmeta lahko spodbujamo.

Predavateljica bo predavala v angleškem jeziku.